

Tanulmány Csernáton faluturizmusáról: becsült jövőkép

KULCSÁR ERIKA¹ – RÁDULY MATILD²

Mind a nemzetközi turisztikai gyakorlatban, mind pedig a szakirodalomban jelzett adatok alapján megfigyelhető az a tendencia, hogy a városok lakói pihenés gyanánt a falusi környezetet választják. A falusi turizmus fokozatosan konkrét lehetőségként villant fel a falusi környezet határain belül, és valós fejlesztési lehetőségnek bizonyult nemcsak a hátrányos helyzetű vidéki térségek számára, hanem bármely vidék számára. Csernáton község természeti környezete különleges sajátosságokkal rendelkezik, harmonikusan ötvözve a különböző domborzati formákat, hozzájárulva ezzel egy értékes gazdasági és turisztikai potenciál létrejöttéhez, amely eddig még nem lett megfelelően kihasználva. Az utóbbi időben igencsak foglalkoztatott az a kérdés, hogy Csernáton község lakossága hajlandóságot mutat-e a falusi vendéglátásba való bekapcsolódásra. Ezért kvantitatív marketingkutatót végeztünk, hogy választ kapjunk a kérdésre. A dolgozat statisztikai próbákat tartalmaz, amelyeket az SPSS programcsomag segítségével végeztünk el.

Kulcsszavak: falusi turizmus, marketingkutató, egymintás t-próba, kontingenztáblázat, szórás

JEL kódok: L83, C30, C50, C52.

A falusi turizmus elsősorban a többgyermekes családok és az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők számára lehet vonzó. Sok esetben azonban nem a jövedelem mértéke, hanem a pihenés keresése, a mindennapok forgatagából való menekvés a mérvadó, és inkább a nyugalom, a csendet nyújtó tevékenység alakítja a faluturizmus iránti keresletet. A városlakók egyre inkább kezdik előnyben részesíteni a természet közelségét, a nyugalmat, a vidéki emberek közvetlenségét.

A turizmus ezen típusa kiegészítő jövedelmet nyújthat azoknak a gazdáknak, akik eddig pusztán mezőgazdasági termelésből éltek, de ma már csak ebből nem tudnák fenntartani magukat és családjukat. Ha jó

---

¹ Tanársegéd, doktorandusz, BBTE, Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar, Üzletvezetési kihelyezett tanszék, Sepsiszentgyörgy

² A szerző közgazdász

fejlesztési politika alakul ki, akkor a vendéglátás fejlesztése érdekében új építmények létesülnek, a házak komfortosabbá válnak, az infrastruktúra fejlődik. Fokozatosan megszűnnek azok az okok, amelyek miatt a vidéki lakosság nagy része elhagyta a falvakat. A falusi turizmus tehát igen fontos szerepet tölthet be a települések népességmegtartásában. Emellett elősegíti a népi értékek, hagyományok fennmaradását is, hiszen kínálatában a vendégfogadó ember vendégszeretetén, a település hangulatán, az épületeken, a műemlékeken kívül a helyi népművészet és a népszokások megismertetése is szerepel³.

Marketingkutató

A kutatási probléma megfogalmazása

A kutatás célja a vendégfogadásba még be nem kapcsolódott helybéli lakosság falusi vendéglátásra való hajlandóságának megvizsgálása; azoknak az okoknak a feltárása, amelyek motiválják a megkérdezetteket, hogy eme területen vállalkozzanak. Arra is választ kerestünk, hogy milyen típusú ellátást biztosítanának potenciális vendégeiknek; kitől várnanak segítséget vállalkozásuk beindításához, valamint, hogy a megkérdezettek szerint milyen típusú rendezvényeken vennének szívesen részt a Csernátonba érkező turisták. Kutatásunk kiindulópontját a helybéli lakosság attitűdjének megismerése képezte a falusi turizmust illetően.

Ezen kérdések megválaszolásához a legmegfelelőbb eszköz egy megfelelően összeállított kérdőív. A szisztematikus mintavételt alkalmaztuk a kutatás során, amely hasonlít az egyszerű véletlen mintavételre abban, hogy minden egyes sokasági elem ismert, és azonos valószínűséggel kerül kiválasztásra. Különbözik abban, hogy az n elemű minták közül csak a lehetséges mintáknak van ismert és azonos kiválasztási valószínűsége (Malhotra 2005. 412). A mintát úgy kaptuk meg, hogy véletlenszerűen kijelöltünk egy kiindulópontot a mintavételi keretben, és ezt követően minden i -edik elemet választottuk ki. A mintavételi interval-

---

³ Forrásként szolgált <http://mek.niif.hu/00100/00147/00147.htm> internetes oldal, Csizmadia Tímea A falusi turizmus mint fejlesztési lehetőség Gergely-hegy kistérség estében, GTK V/7, 2009. május

---

lumot, i -t úgy határoztuk meg, hogy a sokaság nagyságát (N) elosztottuk a mintanagysággal (n), és a legközelebbi egész számra kerekítettük. A kérdőíves, személyes megkérdezés során tehát szisztematikus véletlen mintavételi technikát alkalmaztuk, 100 személy alkotta a minta nagyságát (egész számra kerekítettünk, habár a szakemberek szerint a nagyobb minta nem feltétlenül jelenti, hogy reprezentatívabb eredményeket kapunk, de ebben az esetben mindenképp azt jelenti, hiszen egy véletlen kiválasztási technikát alkalmaztunk). A kérdőíveket Alsó- és Felsőcsernáton lakói töltötték ki. A kvantitatív marketingkutatásra 2009. március 1–2009. április 1. között került sor.

Az eredmények bemutatása

- Arra vonatkozóan, hogy hogyan értékelik helyi lakosként a kvantitatív kutatásban részt vevők Csernáton idegenforgalmát, a kérdőív segítségével kapott információk a következők: a megkérdezettek 62%-a úgy vélte, hogy fejlődött Csernáton idegenforgalma az elmúlt évekhez képest, 29 %-uk szerint stagnál, és csak 9%-uk gondolja úgy, hogy visszaesett az idegenforgalom.

- Annak a kérdésnek a megválaszolása során, hogy ha megfelelő anyagi háttérrel rendelkezne, eszközölné-e befektetést a turizmus területén, a megkérdezettek 79%-a úgy nyilatkozott, hogy befektetne a turizmusba, míg a válaszadók 21%-a nem vállalkozna ezen a területen.

- Az előbbi kérdésre igennel válaszolók 48%-át a vendégszeretet motiválja, 32%-uk úgy véli, hogy a falusi turizmushoz szükséges feltételek adottak ezen térségben. A maradék 20% a szelektív zárt kérdés második alternatíváját, vagyis az ismerősöktől hallott jó tapasztalatokat jelezte meg motiváló tényezőként.

- Arra a kérdésre, hogy ha vállalkozna a vendéglátásban, milyen ellátást biztosítana vendégeinek, a megkérdezettek szinte fele, azaz 47%-a azt válaszolta, hogy teljes ellátást, vagyis szállást, reggelit, ebédet és vacsorát biztosítana, 38%-a csak félpanziós ellátást (szállást, reggelit és ebédet vagy vacsorát), 15%-a pedig csak szállást biztosítana potenciális vendégeinek.

- A kitől várnának segítséget a vállalkozásuk beindításához kérdésre a megkérdezetteknek közel fele, azaz 43 személy úgy vélte, hogy a he-

---

lyi önkormányzat lehetne leginkább a segítség a jövőbeli vállalkozásuk beindításához, 20-an az idegenforgalmi irodáktól, 16-an pedig más szervezetektől vagy intézményektől – bankok, Európai Unió – várnának támogatást.

- A megkérdezettek úgy vélik, hogy a turisták számára szabadidős programoknak, tevékenységeknek vonzóak lehetnének a kirándulások, erdei túrák, sportrendezvények, a néptánc-oktatás, kézműves foglalkozások, fogathajtás, lovaglás, valamint a falulátogatás.

- A válaszadók nagy része, 66%-a a Haszmán Pál Múzeumot tartja Csernáton legfontosabb attrakciójának, 22%-a véli úgy, hogy az Ika-vár van az első helyen e rangsorban, míg a válaszadók 12%-a a műemlékeket és a vártemplomot tartják fontos látványosságnak.

- Azon kérdésre, hogy milyen típusú rendezvényeken vennének szívesen részt az ide utazó turisták, eltérő válaszokat kaptunk: a legtöbb személy – 18 – úgy vélte, hogy a múzeumlátogatás lehet vonzó a turisták számára, 16-an a kulturális rendezvényeket helyezik előbbre, 14-en úgy vélik, hogy a hagyományőrző rendezvények lehetnek vonzóak, de a továbbiakban még szerepeltek a kirándulások/erdei túrák (11), turisztikai rendezvények (9), sportrendezvények (7), néptánc oktatás (6), kézműves foglalkozások (7), fogathajtás (4), lovaglás (6), falulátogatás (2).

Egymintás t-próba

A marketingkutatásban a kutatót gyakran érdeklik olyan állítások, amelyek egy változónak egy ismert vagy adott szabványhoz való kapcsolatát fejezik ki. Egyetlen átlag t próbája esetén a kutatót annak a vizsgálatára érdekli, hogy vajon a sokaság átlaga megfelel-e a megadott H_0 hipotézisnek (Malhotra 2005. 552).

Azt szeretnénk ellenőrizni, hogy a helyi kultúra átlagos fontossága a turisztikai úticél kiválasztásánál meghaladja-e a 3-at, ami egy semleges érték egy 5 fokozatú skálán. A szignifikanciaszint $\alpha = 0,05$. A hipotézis a következőképpen fogalmazható meg.

$$H_0: \mu \leq 3$$

$$H_1: \mu > 3$$

Ami a helyi kultúra fontosságának megítélését illeti a turisztikai úti-

---

cél kiválasztásánál, ahogyan az 1. táblázatból is látszik, a válaszadók átlaga 2,82. A szórás 1,1019.

1. táblázat. Egymintás t-próba (statisztikai mutatók)

	N	Átlag	Szórás	Standard hiba
A helyi kultúra a turisztikai desztináció kiválasztásánál szerepet játszik.	100	2.82	1.019	.102

Forrás: SPSS program által készített táblázat

2. táblázat. Egymintás t-próba (Student-t)

	Elméleti érték = 3					
	t	Szf.	Szig. (kétoldali)	Átlagos eltérés	95%-os konfidencia intervallum	
					Alsó határ	Felső határ
A helyi kultúra a turisztikai desztináció kiválasztásánál szerepet játszik.	-1.767	99	.080	-.180	-.38	.02

Forrás: SPSS program által készített táblázat

A t-próba a szimmetrikus eloszlást alapul véve adja meg a szignifikancia szintjét (kétoldali). Egy eloszlás akkor szimmetrikus, ha az skálának van olyan szimmetriatengelye, amelyre nézve a tengelytől azonos távolságra lévő értékek ugyanakkora eséllyel fordulnak elő⁴.

Habár a sokaság normális eloszlása feltételezett, a t-próba eléggé robusztus ahhoz, hogy alkalmazhassuk akkor is, ha ez a normalitási feltétel nem teljesül (Malhotra 2005. 551).

⁴ Forrásként szolgált a <http://www.google.ro/search?q=szappanos+adriennStatisztikai+%C3%ADzel%C3%ADt%C5%91+SPPS-en+kereszt%C3%BCl&ie=utf-8&oe=utf-8&aq=t&rls=org.mozilla:hu:official&client=firefox-a> internetes oldal, Szappanos Adrienn. Statisztikai ízelítő SPPS-en keresztül, 8 2009. április, 15.

Az átlagos eltérés azt adja meg, hogy a mintának ezen a változón belül számított átlaga mennyivel tér el az elméleti értéktől. Ez jelen esetben $-0,180$.

Az elméleti értéktől való eltérés minimuma és maximuma 95%-os konfidencia-intervallum mellett azt jelenti, hogy az elméleti értéktől való eltérés 95%-os eséllyel e két érték között található.

Egy átlag hipotézisvizsgálatnak a t statisztikája $n-1$ szabadságfokú. Ebben az esetben $n-1 = 100-1 = 99$.

A szignifikanciaszint vizsgálata során megfigyelhető, hogy ezen érték (Szig. kétoldali = $0,080$) nagyobb, mint $0,05$, tehát elfogadjuk a nullhipotézist.

A megbízhatósági intervallum tartalmazza a 0 -t, következésképpen a megítélések átlaga, ami a helyi kultúra fontosságát illeti a turisztikai úticél kiválasztásánál, kisebb mint 3 pont.

Továbbá, a kritikus t érték 99 -es szabadságfok és $0,05$ -ös szignifikanciaszint mellett $1,6604$, amely nagyobb, mint a számított érték ($-1,767$). Ezáltal végleges döntésként kénytelenek vagyunk elfogadni a nullhipotézist, vagyis a megítélések átlaga, ami a helyi kultúra vonzerejét illeti, kisebb mint 3 .

Kontingenciatáblázat

Habár az egyes változókkal kapcsolatos kérdések megválaszolása is érdekes eredményeket nyújthat, gyakran felmerülnek olyan kérdések is, hogy az adott változónak milyen kapcsolata van más változókkal. A kérdésekre adandó válaszok meghatározhatók keresztábla-elemzéssel.

A keresztábla széles körben alkalmazott a marketingkutatókban, mert az eredmények azok számára is könnyen megérthetőek, akik nem statisztikai beállítottságúak, továbbá mélyebb betekintést nyújthat a komplex jelenségekbe, mint a többváltozós elemzés.

A keresztábla statisztikai technika, amely két vagy több változót ír le egyidejűleg, és egy olyan táblát eredményez, amely megmutatja két vagy több – korlátozott számú kategorizált vagy értéket felvevő – változó együttes eloszlását. A keresztáblát kontingenciatáblának is nevezik. Az adatoknak kvalitatívnak vagy kategorizálnak kell lenniük, feltételezve minden változó névleges szinten való mérését. A kontingenciatáb-

---

3. táblázat. Kontingenciatáblázat

Miért szeretne vállalkozni eme területen? * Neme? Keresztábra

			Neme?		Össz.
			nő	férfi	
Miért szeretne vállalkozni eme területen?	vendégszeretet	Abszolút érték	22	16	38
		Sormegoszlás %			
		Miért szeretne vállalkozni eme területen?	57.9%	42.1%	100.0%
		Oszlopmegoszlás %	47.8%	48.5%	48.1%
	Neme?				
	A teljes mintanagyság szerinti megoszlás %	27.8%	20.3%	48.1%	
	ismerősöktől hallott jó tapasztalatok	Abszolút érték	11	5	16
		Sormegoszlás %			
		Miért szeretne vállalkozni eme területen?	68.8%	31.3%	100.0%
		Oszlopmegoszlás %	23.9%	15.2%	20.3%
	Neme?				
	A teljes mintanagyság szerinti megoszlás %	13.9%	6.3%	20.3%	
a falusi turizmushoz szükséges feltételek megléte	Abszolút érték	13	12	25	
	Sormegoszlás %				
	Miért szeretne vállalkozni eme területen?	52.0%	48.0%	100.0%	
	Oszlopmegoszlás %	28.3%	36.4%	31.6%	
Neme?					
A teljes mintanagyság szerinti megoszlás %	16.5%	15.2%	31.6%		
Össz.	Abszolút érték	46	33	79	
	Sormegoszlás %				
	Miért szeretne vállalkozni eme területen?	58.2%	41.8%	100.0%	
	Oszlopmegoszlás %	100.0%	100.0%	100.0%	
Neme?					
A teljes mintanagyság szerinti megoszlás %	58.2%	41.8%	100.0%		

Forrás: SPSS program által készített táblázat

lázat egy olyan keresztábra, amely két változó kategóriájának valamennyi kombinációját egy-egy cellában jeleníti meg (Malhotra 2005. 540-541).

A 3. táblázatban kétváltozós keresztábrát mutatunk be. Az SPSS program segítségével kapott kontingenciátáblázatban megfigyelhető, hogy a női válaszadók 68,8%-a az ismerősöktől hallott jó tapasztalatokat, 57%-a a vendégszeretetet, 52,0%-a a falusi turizmushoz szükséges feltételek meglétét jelölte meg motivációként, amiért a turizmus területén vállalkozna. A férfi válaszadók esetében a következő eredmények születtek: 48,0%-a a faluturizmus szükséges feltételek meglétét, 42,1%-a vendégszeretetet, 31,3%-a az ismerősöktől hallott jó tapasztalatokat jelölte meg motiváló tényezőként. Meglepő, hogy míg a legtöbb nő megkérdezett első helyre helyezte az ismerősöktől hallott jó tapasztalatokat, addig a férfi válaszadók kevesebben jelölték be ezt az alternatívát, az ő esetükben e tényező csupán a harmadik helyet foglalta el.

Keresztábrák statisztikái

Általánosan, a keresztábrában elemzett változók közötti összefüggés erősségét és statisztikai szignifikanciáját értékelő χ^2 -statisztikát alkalmazunk. A χ^2 -statisztika a keresztábrában a megfigyelt összefüggés statisztikai szignifikanciájának mérésére szolgál. A H_0 nullhipotézis az, hogy nincs összefüggés a két változó között (Malhotra 2005. 546).

(1) H_0 : Nincs összefüggés a megkérdezettek neme és aközött, hogy mit gondolnak arról, hogy van-e hagyománya Csernátonban a faluturizmusnak.

Amint az a 4. táblázatból is látszik, eltérések vannak a megfigyelt cellagyakoriságok és a várt cellagyakoriságok között.

A χ^2 számított értéke 17,820, amelyet összehasonlítunk a $\chi^2_{0,05;2} = 5,991$ értékével.

Mivelhogy a χ^2 -eloszlás kritikus értéke kisebb, mint a χ^2 számított értéke, elutasítjuk a nullhipotézist, ebből következik, hogy van összefüggés a megkérdezettek neme és aközött, hogy mit gondolnak arról: van-e hagyománya Csernátonban a faluturizmusnak. A szignifikanciaszint vizsgálata folyamán is ugyanarra a következtetésre jutunk, vagyis a két változó között van összefüggés, ugyanis ahogy a táblázatból is látszik, ezen érték 0,000 kisebb, mint $\alpha = 0,05$.

---

4. táblázat. A megfigyelt és a várt cellagyakoriságok
 Ön szerint Csernátonban van hagyománya a faluturizmusnak? *
 Neme? keresztábra

			Neme		Össz
			nő	férfi	
Ön szerint Csernátonban van hagyománya a faluturizmusnak?	nem	Megfigyelt	25	8	33
		Várt	18.2	14.9	33.0
	igen	Megfigyelt	17	33	50
		Várt	27.5	22.5	50.0
	nem tudom	Megfigyelt	13	4	17
		Várt	9.4	7.7	17.0
Össz.		Megfigyelt	55	45	100
		Várt	55.0	45.0	100.0

Forrás: SPSS program által készített táblázat

5. táblázat: A khi-négyzet teszt eredményei

	Érték	Szf.	Aszimptotikus szigni- fikancia (kétoldali)
Pearson-féle Khi-négyzet próba	17.820(a)	2	.000
Valószínűség arány	18.419	2	.000
Lineáris kapcsolat mutató	.863	1	.353
N	100		

a 0 (.0%) azon cellák száma, amelyek várható értéke kisebb mint 5.

Forrás: SPSS program által készített táblázat

(2) H_0 : Nincs összefüggés a megkérdezettek neme és aközött, hogy honnan szereztek tudomást a falusi turizmus fogalmáról.

A megfigyelt cellagyakoriságok és a várt cellagyakoriságok között eltérések vannak, amint az a 6. táblázatban lászik.

6. táblázat: A megfigyelt és a várt cellagyakoróságok
 Honnan szerzett tudomást a faluturizmus fogalmáról? * Neme?
 keresztábra

			Neme		Össz	
			nő	férfi		
Honnan szerzett tudomást a faluturizmus fogalmáról?	TV	Megfigyelt	25	10	35	
		Várt	19.3	15.8	35.0	
	Rádió	Megfigyelt	0	2	2	
		Várt	1.1	.9	2.0	
	Sajtó	Megfigyelt	4	18	22	
		Várt	12.1	9.9	22.0	
	Barátok/ Ismerősök	Megfigyelt	13	12	25	
		Várt	13.8	11.3	25.0	
	Egyéb	Megfigyelt	13	3	16	
		Várt	8.8	7.2	16.0	
	Össz.		Megfigyelt	55	45	100
			Várt	55.0	45.0	100.0

Forrás: SPSS program által készített táblázat

7. táblázat A khi-négyzet teszt eredményei

	Érték	Szf.	Aszimptotikus szignifikancia (kétoldali)
Pearson-féle Khi-négyzet próba	22.856(a)	4	.000
Valószínűség arány	24.827	4	.000
Lineáris kapcsolat mutató	.132	1	.716
N	100		

a 2 (20.0%) azon cellák száma, amelyek várható értéke kisebb mint 5

Forrás: SPSS program által készített táblázat

A χ^2 számított értéke 22,856. Ez nagyobb, mint a kritikus érték $\chi^2_{0,05;4} = 9,488$. A nincs összefüggés a megkérdezettek neme és akö-

zött, hogy honnan szereztek tudomást a falusi turizmus fogalmáról null-hipotézist elutasíthatjuk, jelezve, hogy az összefüggés statisztikailag szignifikáns 0,05-ös szinten.

(3) H_0 : Nincs összefüggés a megkérdezettek kora és aközött, hogy belföldi vagy külföldi turistákat fogadnának-e szívesen.

8. táblázat A megfigyelt és a várt cellagyakoriságok Belföldi vagy külföldi turistákat fogadna szívesen? * Melyik korcsoportba tartozik? keresztábra

			Korcsoport				Össz.
			18-25	26-35	36-45	46-60	
Belföldi vagy külföldi turistákat fogadna szívesen?	belföldi	Megfigyelt	7	9	13	11	40
		Várt	12.8	10.0	8.8	8.4	40.0
	külföldi	Megfigyelt	25	16	9	10	60
		Várt	19.2	15.0	13.2	12.6	60.0
Össz.		Megfigyelt	32	25	22	21	100
		Várt	32.0	25.0	22.0	21.0	100.0

Forrás: SPSS program által készített táblázat

Ebben az esetben is eltérések láthatók a megfigyelt cellagyakoriságok és a várt cellagyakoriságok között, amint azt a fenti táblázat is mutatja.

9. táblázat: A khi-négyzet teszt eredményei

	Érték	Szf.	Aszimptotikus szignifikancia (kétoldali)
Pearson-féle Khi-négyzet próba	9.229(a)	3	.026
Valószínűség arány	9.479	3	.024
Lineáris kapcsolat mutató	7.460	1	.006
N	100		

a 0 (.0%) azon cellák száma amelyek, várható értéke kisebb mint 5

Forrás: SPSS program által készített táblázat

A χ^2 számított érték ($\chi^2_{0,05;3} = 7,815$) kisebb, mint χ^2 számított értéke (9,229), ennek következtében elmondható, hogy van összefüggés a megkérdezettek kora és aközött, hogy belföldi vagy külföldi turistákat fogadnák szívesen. Ugyanezen döntés hozható a szignifikanciaszint vizsgálata során is, ugyanis a táblázatból kiolvasott érték (0,026) kisebb, mint $\alpha = 0,05$, tehát a két változó között van összefüggés.

Következtetések

Csernáton rendelkezik azokkal a turisztikai adottságokkal, amelyek szükségesek a vidéki turizmus fellendítésére. A térségben találhatóak olyan attrakciók, amelyek nagyon fontos szerepet töltenek be a potenciális vendégek vonzásában. Ilyen attrakció például az Ika vára, a vízimalom, az udvarházak, kúriák, műemlékek, templomok, a Haszmann Pál múzeum.

Ezen kívül ki kell használni a település adottságait, meg kell teremteni a megfelelő körülményeket a különféle sportesemények megszervezésére – ilyenek például az erdei, mezei tájfutások, terepfutások, a lovaglás, fogathajtás. Fontos, hogy a turisztikai kínálat a település hagyományaira épülő, helyi rendezvények megszervezésével gazdagodjon. A szervezésnél nagy figyelmet kell fordítani arra is, hogy lehetőleg az év minden időszakában legyenek aktuális rendezvények, amelyek jól illeszkednek az egyes programokba. Téli programként ajánlhatóak a lovasszán túrák, a természetjárás, a néphagyományőrzés, a népi (ősi) mesterségek bemutatása. Ezeket a több településeket is érintő túrákat jól kiegészíthetik az olyan rendezvények, mint a disznótorok, borkóstolók, gasztronómiai bemutatók-kóstolók. Tavaszi, nyári, őszi programként ajánlhatóak a gyalogtúrák, a lovas és fogatos túrák, a kerékpáros túrák, a gomba-, és gyógynövénygyűjtő kirándulások, ugyanakkor ezekben az évszakokban is eladható „termék” a népi mesterségek széles skálája, a néphagyományőrzés.

A Csernátonban meglévő vendéglátó egységek már próbálkoznak hasonló tevékenységeket, rendezvényeket létrehozni annak érdekében, hogy saját forgalmuk és a turisták száma növekedő tendenciát mutasson. A marketingkutatás során azonban azt tapasztaltuk, hogy a helyi lakosok véleménye szerint a vidék idegenforgalma ugyan nőtt, viszont na-

---

gyon sok területen befektetéseket, fejlesztéseket kellene eszközölni annak érdekében, hogy ez a mutató továbbra is növekvő tendenciát mutasson.

Ugyanakkor arra is fény derült, hogy a csernátoni faluturizmusnak vannak hiányosságai is. A megkérdezettek többször is hangsúlyozták a nem megfelelő infrastruktúra, a szabadidős programok hiányát is.

Végkövetkeztetésként elmondható, hogy a helyi lakosság hajlandóságot mutat a turizmusban való befektetés, fejlesztés illetve vállalkozás terén, hiszen a megkérdezett helyi lakosok 79%-a úgy vélekedik, hogy ha rendelkezne megfelelő anyagi háttérrel, akkor befektetne a turizmus területén. Másfelől viszont a különféle egyesületek, alapítványok, az önkormányzat, utazási irodák összefogása és együttműködése is elengedhetetlen a vidék turisztikai fejlődéséhez.

Irodalomjegyzék

1. Malhotra K Naresh 2005. *Marketingkutató*. Budapest, Akadémiai Kiadó.
  2. <http://mek.niif.hu/00100/00147/00147.htm> Csizmadia Tímea *A falusi turizmus mint fejlesztési lehetőség Gergely-hegy kistérség estében*, GTK V/7, 2009. május
  3. Szappanos Adrienn. *Statisztikai ízelítő SPSS-en keresztül* www.kfteam.hu/iromanyok/statisztika-izelito-spss.pdf letöltve: 2009. április, 15.
-